

**UCHWAŁA NR XLVIII/654/2021
RADY MIASTA KALISZA**

z dnia 28 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022 -2024.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3a, art. 12 pkt 11, art. 91 i art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2020r. poz. 920 ze zm.) oraz art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący

Rady Miasta Kalisza

/.../

Tadeusz Skarżyński

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
MIASTA KALISZA NA LATA 2022 – 2024**

KALISZ 2021

Spis treści

Spis treści

Spis treści	2
WSTĘP	3
1. DIAGNOZA	3
1.1. DEMOGRAFIA MIASTA KALISZA	3
1.2. ASYSTA RODZINNA	7
1.3. FORMY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE MIASTA KALISZA	7
1.4. FINANSOWANIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	14
1.5. POZYSKIWANIE DODATKOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH	17
1.6. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	17
1.7. USAMODZIELNIENI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	21
2. POZAFINANSOWE WSPARCIE RODZIN ZASTĘPCZYCH I INNE DZIAŁANIA	25
2.1. POSZUKIWANIE KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE	25
2.2. SZKOLENIA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE	25
2.3. GRUPA WSPARCIA I POMOC PSYCHOLOGICZNA	26
2.4. RODZINY POMOCOWE	26
2.5. KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	26
3. ANALIZA SWOT OBSZARU WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE KALISZU	30
4. CELE I REZULTATY PROGRAMU	32
5. LIMITY ZAWODOWYCH FORM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	34
NA LATA 2022 – 2024	34
6. MONITORING I EWALUACJA	35
7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	35
ZAKOŃCZENIE	36
SPIS TABEL	37
SPIS WYKRESÓW	38

WSTĘP

Każde dziecko potrzebuje rodziny, miłości, atmosfery szczęścia i zrozumienia. Każde dziecko potrzebuje ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Szczególnie dramatyczna jest sytuacja dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej, dotkniętej kryzysem. Rodzinę przeżywającą trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci - w celu ochrony wszystkich jej członków - należy objąć systemowym wsparciem, a dziecku pozbawionemu właściwej opieki rodziców – należy zapewnić bezpieczeństwo, opiekę i wychowanie w ramach systemu pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością - po wykorzystaniu wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Na każdym etapie pomocy dziecku nadrzędnym zadaniem powinna być troska o dobro dziecka, jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Najbardziej optymalną formą pieczy zastępczej umożliwiającą realizację indywidualnych potrzeb dziecka, jego rozwój, zapewniającą poczucie więzi i bezpieczeństwa - jest piecza rodzinna: rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Skuteczna pomoc i ochrona dziecka pozbawionego opieki może być osiągnięta poprzez działanie i współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Regulacje prawne w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020., poz. 821 ze zm.) .

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Kalisza na lata 2022-2024 jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Kalisza na lata 2019-2021 i wynika z obowiązku realizacji art. 180 pkt . 1 cyt. ustawy.

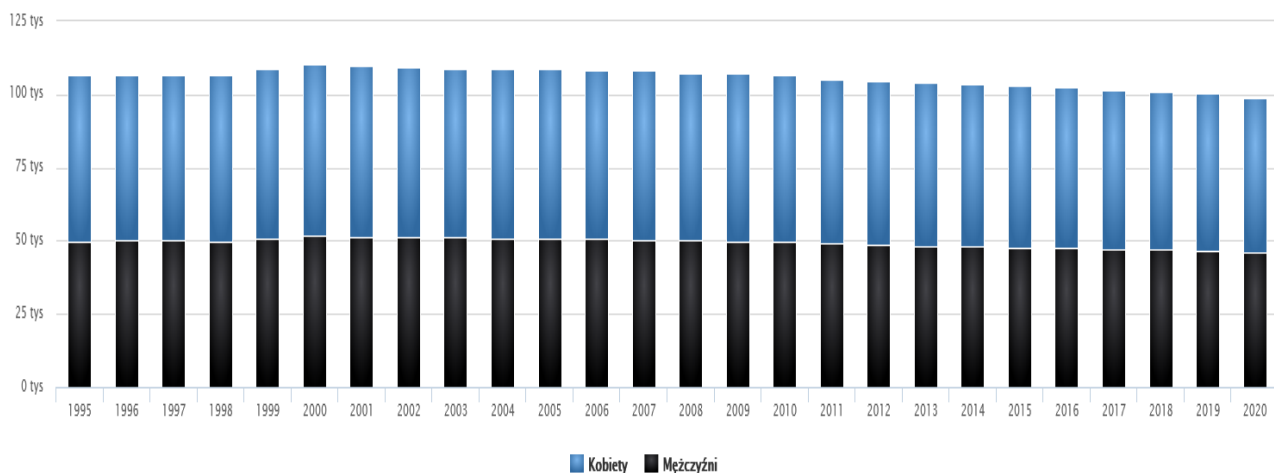
Program wpisuje się w cele ogólne i szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016-2025.

1. DIAGNOZA

1.1. DEMOGRAFIA MIASTA KALISZA

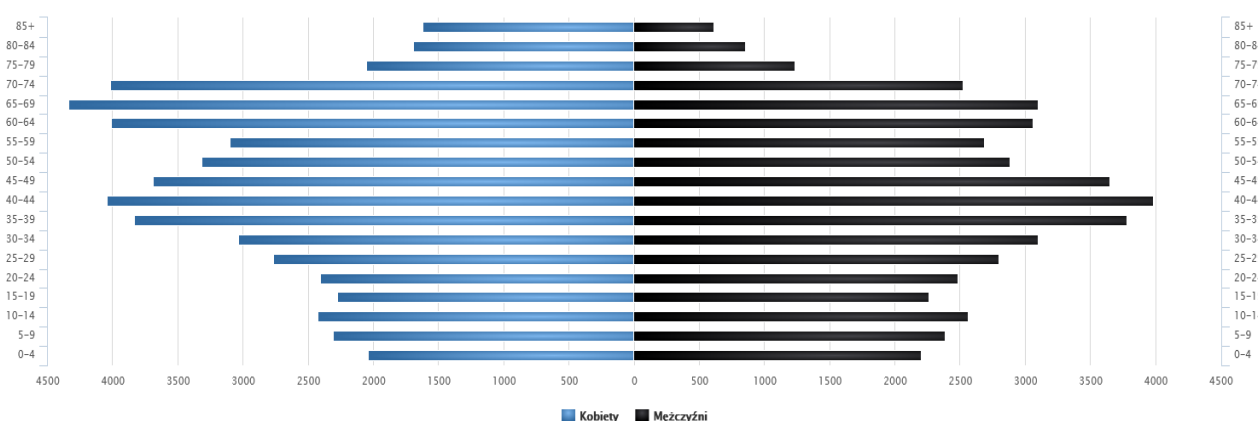
Miasto Kalisz leży w południowej części Województwa Wielkopolskiego i jest najważniejszą jednostką samorządu Subregionu Kaliskiego w środku tzw. „dużego trójkąta” wyznaczonego przez miasta Łódź – Wrocław – Poznań oraz jest jednym z elementów tzw. „małego trójkąta” wyznaczonego przez sąsiednie miasta tj. Ostrów Wielkopolski – Pleszew – Kalisz. Położenie takie sprzyja rozwojowi miasta i okolicznych gmin. Kalisz jest średniej wielkości miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 95 081 osób (wg Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kalisza na dzień 31.12.2020r.), natomiast 99 761 osób (wg GUS na dzień 31.12.2020r.), z czego 53,4% stanowią kobiety, a 46,6% mężczyźni. 56,9% mieszkańców Kalisza jest w wieku produkcyjnym, 16,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 26,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1 Populacja – Kalisz w latach 1995-2020 (Źródło: GUS)

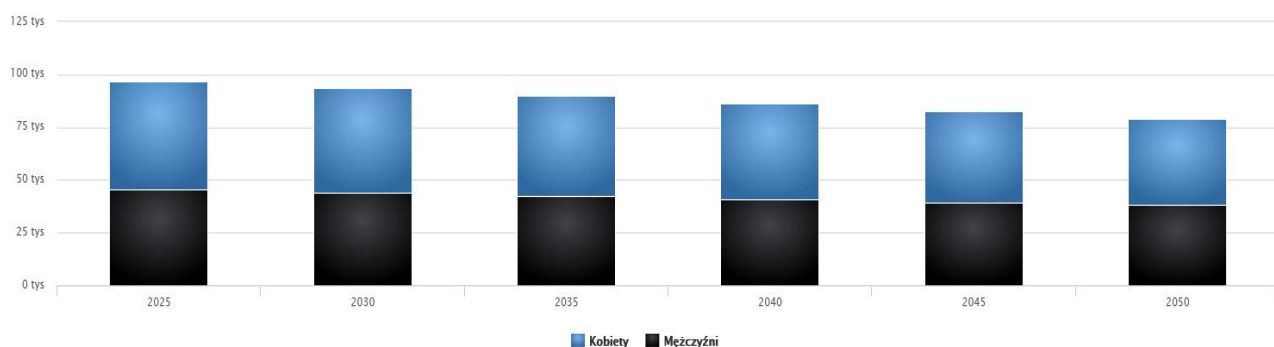
W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 9,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,1 lat i jest większy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Wykres 2 Piramida wieku mieszkańców Kalisza 2020 (Źródło: GUS)

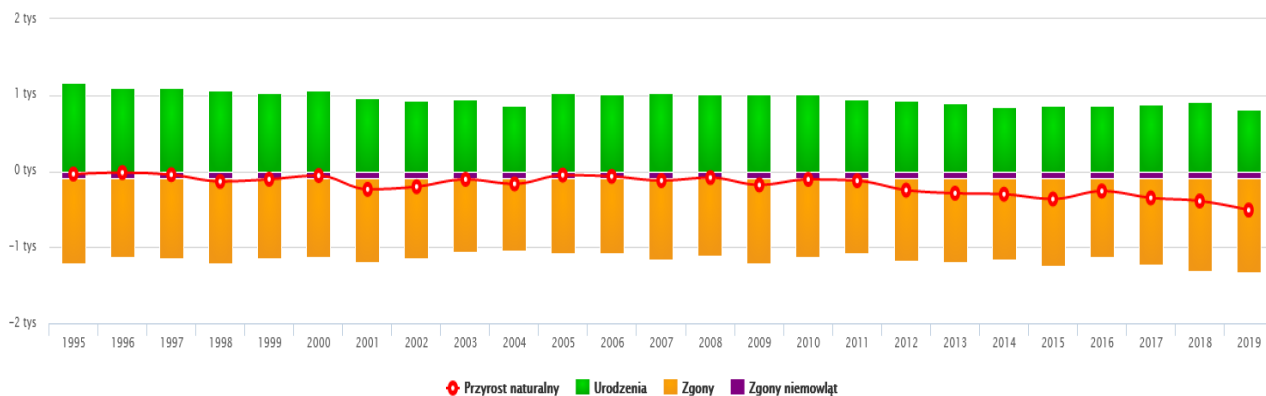
Prognozowana liczba mieszkańców Kalisza w 2050 roku wynosi 79 226, z czego 41 132 to kobiety, a 38 094 mężczyźni.

Wykres 3 Prognozowana populacja Kalisza w latach 2025-2050 (Źródło: GUS)

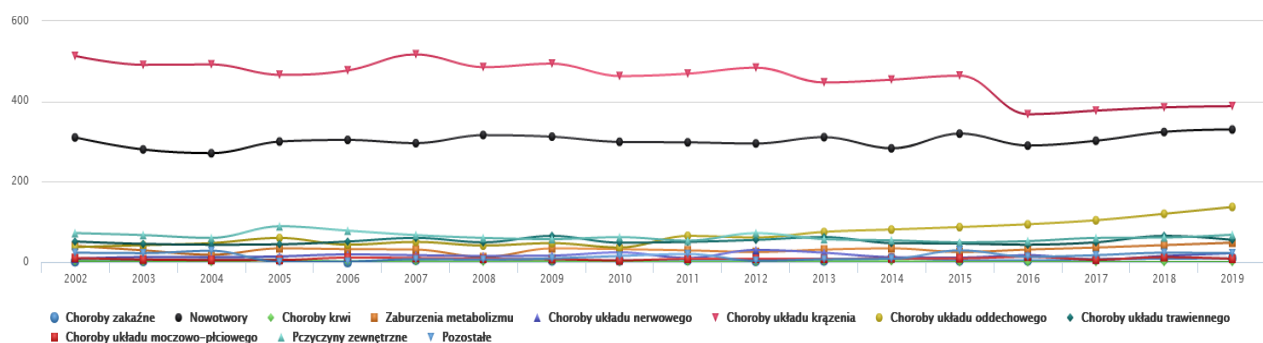
Kalisz ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -513. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,11 na 1000 mieszkańców Kalisza. W 2019 roku urodziło się 809 dzieci, w tym 47,3% dziewczynek i 52,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 334 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Wykres 4 Przyrost naturalny w latach 1995-2019 w Kaliszu (Źródło: GUS)

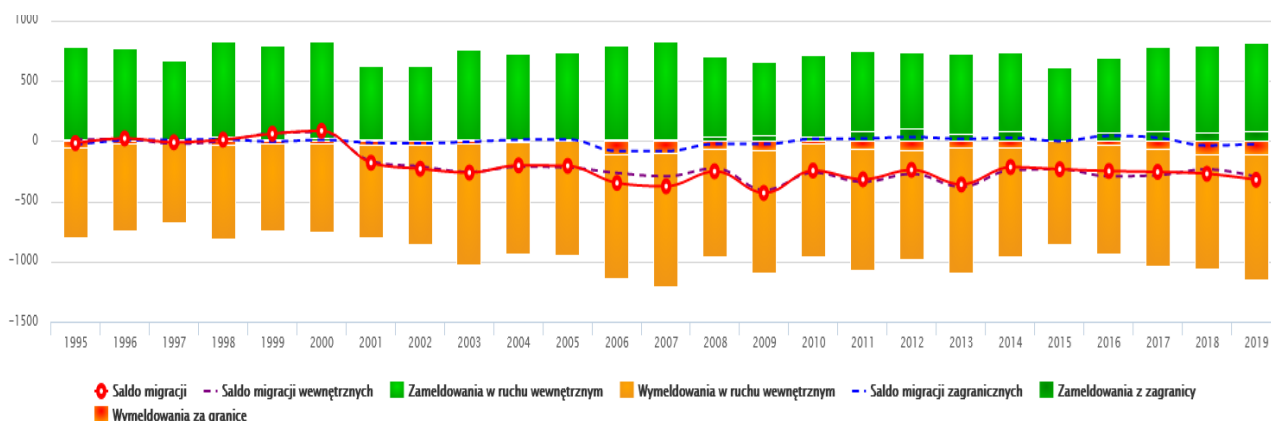
W 2019 roku 29,3% zgonów w Kaliszu spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 25,0% zgonów w Kaliszu były nowotwory, a 10,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 mieszkańców Kalisza przypada 13.16 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

Wykres 5 Przyczyny zgonów w Kaliszu w latach 2002-2019 (Źródło: GUS)

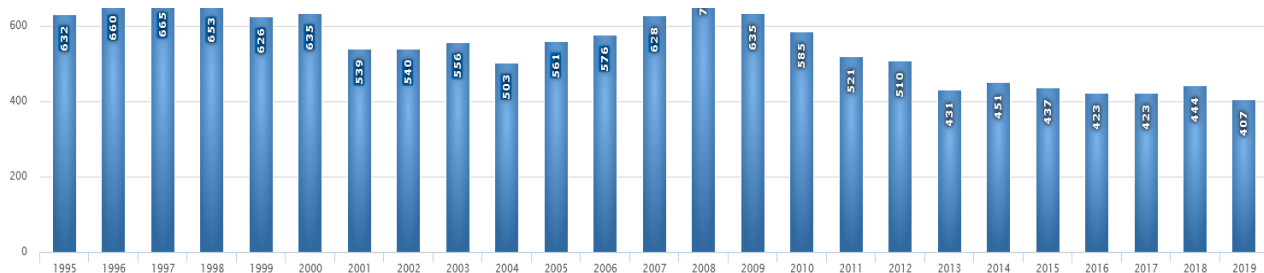
W 2019 roku zarejestrowano 743 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 1041 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Kalisza -298. W tym samym roku 79 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 103 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -24.

Wykres 6 Migracje na pobyt stały w latach 1995-2019 (Źródło: GUS)

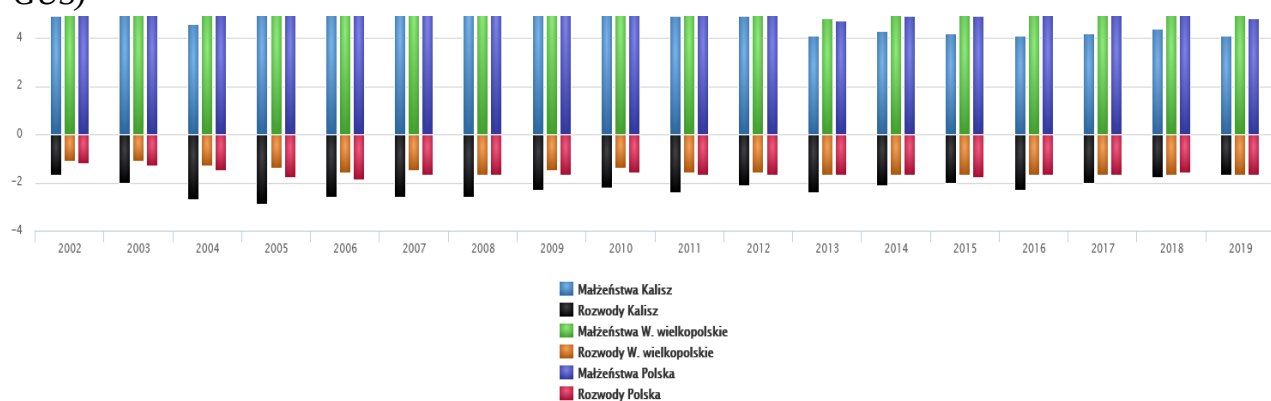
Mieszkańcy Kalisza zawarli w 2019 roku 407 małżeństw, co odpowiada 4,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski.

Wykres 7 Liczba małżeństw zawartych w Kaliszu w latach 1995-2019 (Źródło: GUS)

W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa wielkopolskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla kraju. 26,4% mieszkańców Kalisza jest stanu wolnego, 55,4% żyje w małżeństwie, 6,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,1% to wdowy/wdowcy.

Wykres 8 Małżeństwa i rozwody na 1000 mieszkańców w Kaliszu w latach 2002-2019 (Źródło: GUS)

Wysoki odsetek rozwodów, zwiększa liczbę osób samotnie wychowujących dzieci, a tym samym zwiększa się ryzyko powstawania trudności wychowawczych i opiekuńczych związanych z samotnym rodzicielstwem, narażając dziecko na konflikt lojalności, stres, traumy i trudne przeżycia psychiczne. Dodatkowo postęp cywilizacyjny, procesy makroekonomiczne i technologiczne, zmiany społeczno-polityczne i inne czynniki zaburzają kondycję rodziny. Izolacja społeczna, przemoc, choroby, chemiczne i cyfrowe uzależnienia, zagrożenia związane z cyberprzestrzenią – która stała się obszarem nowych do opanowania patologii, tylko pogłębiają kryzysy w rodzinie.

Wadliwe funkcjonowanie rodziny powoduje konieczność wsparcia rodziny systemem instytucji pomocowych, w tym objęcia asystą rodzinną.

1.2. ASYSTA RODZINNA

Niekorzystne zjawiska społeczne m.in: uzależnienia, brak odpowiednich wzorców, powielanie modelu wyuczonej bezradności życiowej wywołują kryzysy w rodzinie. Rodzina przestaje wtedy wypełniać właściwie swoje funkcje opiekuńczo-wychowawcze. W rezultacie zdrowie i bezpieczeństwo dzieci w tych rodzinach może być zagrożone. Pozostawiona bez pomocy rodzina nie jest w stanie pokonać samodzielnie trudności zaburzających jej podstawowe funkcje w zakresie opieki, wychowania i przygotowania dziecka do samodzielności. Jednak oddzielenie dziecka od rodziny powinno być ostatecznością. Należy podjąć wszelkie działania, aby dziecko nie trafiło do pieczy zastępczej. Rodzina dysfunkcyjna, w której zakłócone są funkcje opiekuńczo-wychowawcze może być objęta przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu wsparciem asystenta rodziny. Asystent może być przyznany na wniosek rodziny lub na podstawie postanowienia sądu. Pomoc w tej formie odbywa się za zgodą rodziny i z jej udziałem, zgodnie z opracowanym planem działań popartym gruntowną diagnozą. Plan działania z rodziną jest cyklicznie aktualizowany. Istniejące problemy w rodzinie mają charakter złożony i najczęściej kumulują się latami. Dlatego konieczne staje się objęcie rodziny tą formą pomocy w sposób długofalowy. W pierwszym półroczu 2021r. asystą rodzinną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu objęto 105 rodzin, w których przebywało 257 dzieci. Z rodzinami pracowało 8 asystentów zatrudnionych przez Ośrodek. Gdy podejmowane działania nie przynoszą pożądanych zmian w funkcjonowaniu rodziny a zdrowie i życie dziecka jest zagrożone wówczas konieczne jest umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Rozwój i wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej z równoległe realizowanym zadaniem odbudowy rodziny biologicznej stanowi podstawę działań całego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Współpraca asystentów rodziny z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i pracownikami socjalnymi jest niezbędna przy realizacji głównych priorytetów: pomocy i zabezpieczenia dziecka przy jednoczesnym wsparciu jego rodziny biologicznej tak by możliwy był powrót dziecka.

1.3. FORMY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE MIASTA KALISZA

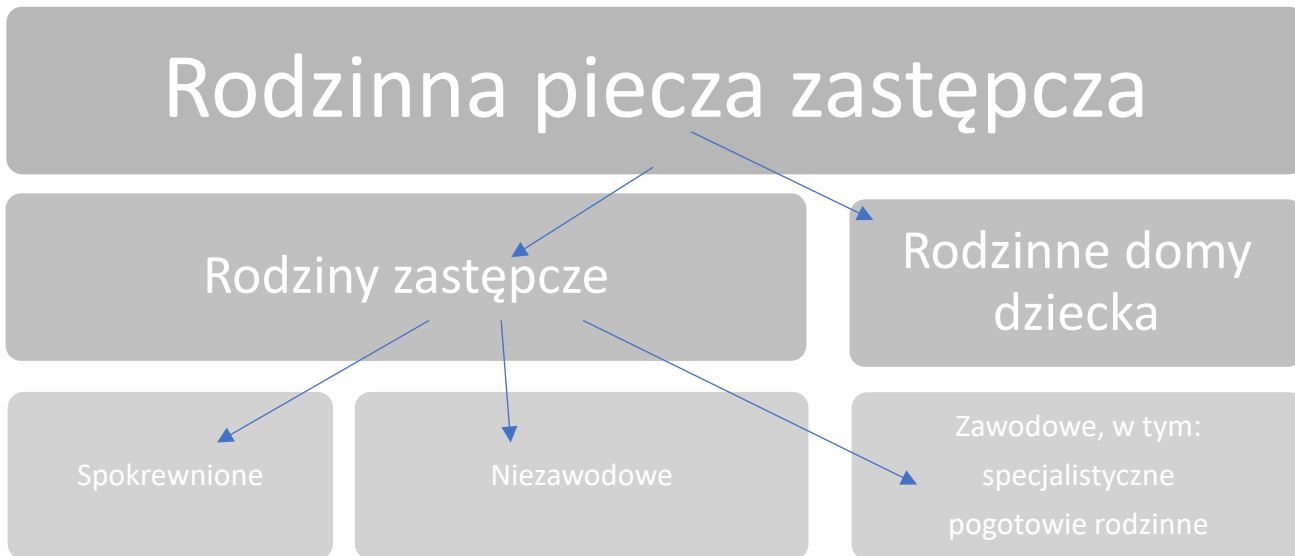
Formy rodzinnej pieczy zastępczej określone zostały w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.) i składają się na nią:

1. Rodziny zastępcze:

- spokrewnione rodziny zastępcze,
- niezawodowe rodziny zastępcze,
- zawodowe rodziny zastępcze w tym specjalistyczne oraz rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego,

2. Rodzinne domy dziecka.

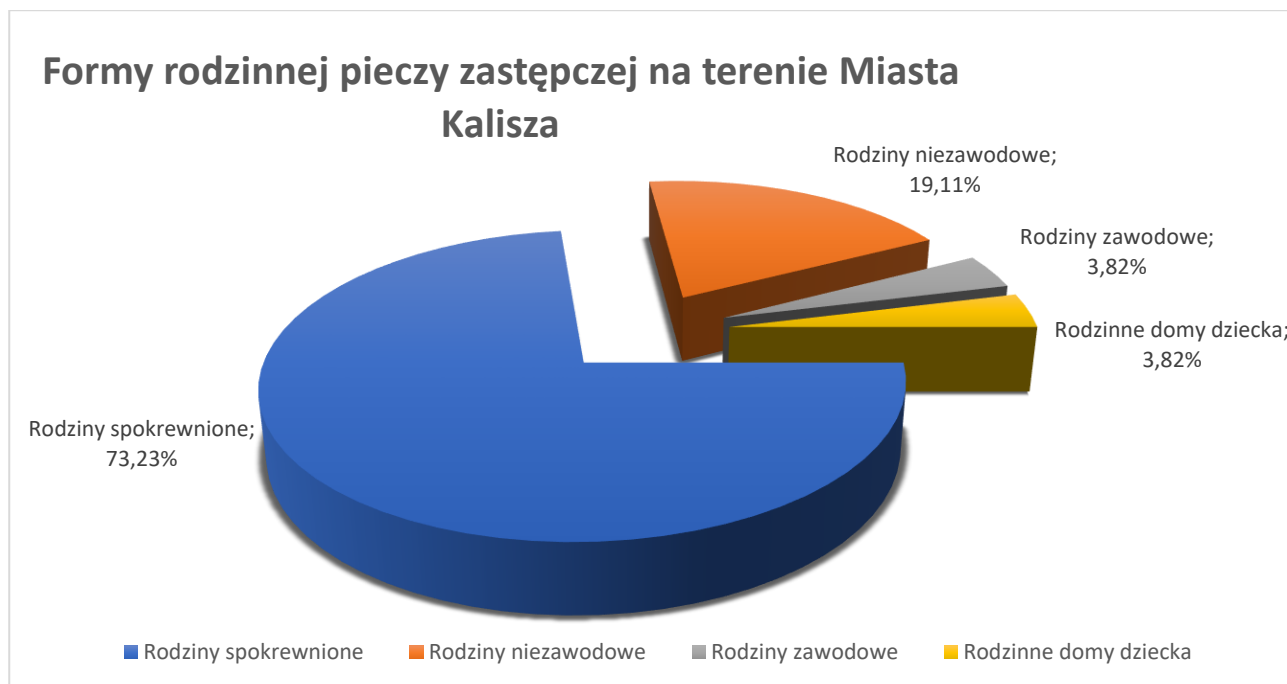
Wykres 9 Formy rodzinnej pieczy zastępczej wg ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z Zarządzeniem nr 147/2012 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 30 marca 2012r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej i realizuje zadania powiatu w tym zakresie.

Poniższy wykres przedstawia procentowy wykaz form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Kalisza.

Wykres 10 Formy rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza (według stanu na dzień 30.06.2021r.)

Z dokonywanej analizy wynika, że zauważalna jest przewaga rodzin zastępczych spokrewnionych tj. dziadkowie i rodzeństwo – ponad 73,23% nad rodzinami niezawodowymi, zawodowymi i rodzinnymi domami dziecka.

W Kaliszu nie funkcjonuje zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego. Od momentu wejścia w życie ustawy z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.) nie udało się utworzyć tego typu rodziny zastępczej zawodowej.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę rodzin zastępczych z rozróżnieniem typów rodzin oraz liczbę dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

*Tabela 1 Liczba rodzin zastępczych, które funkcjonowały w Kaliszu na przestrzeni lat 2019-2021**

rok	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych	163	167	158
w tym:			
- rodziny zastępcze spokrewnione	116	121	118
- rodziny zastępcze niezawodowe	41	39	34
-rodziny zastępcze zawodowe - w tym specjalistyczne	6 3	7 4	6 4

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

*Tabela 2 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Kalisza w latach 2019 - 2021**

rok	2019	2020	2021
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	229	234	224
W tym z terenu innych powiatów	33	35	32

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

*Tabela 3 Liczba kaliskich rodzinnych domów dziecka i przebywających w nich dzieci w latach 2019-2021**

rok	2019	2020	2021
Liczba rodzinnych domów dziecka	6	6	6
Liczba dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka	30	32	34

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Należy zaznaczyć, że liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na przestrzeni lat utrzymuje się na podobnym poziomie .

Spośród 6 rodzinnych domów dziecka, 2 z nich na mocy zawartych porozumień z Powiatem Kaliskim, mieszczą się poza terenem Miasta Kalisza. Są one obsługiwane i finansowane całkowicie przez Miasto Kalisz. Możliwość taką daje art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.).

W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Kalisza, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu poszukuje również miejsc na terenie innych powiatów.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci z Miasta Kalisza przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

*Tabela 4 Dzieci z terenu Kalisza przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w latach 2019 -2021**

rok	2019	2020	2021
Liczba rodzin	30	28	26
Liczba dzieci	40	39	36

*obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Każdego roku dzięki zespołowej pracy specjalistów, część dzieci opuszcza rodzinną pieczę zastępczą. Niestety w dalszym ciągu kolejne dzieci trafiają pod opiekę rodzin zastępczych. Szczegółowo zostało to zestawione w poniższych tabelach.

Tabela 5 Dzieci, które przebywały w rodzinach zastępczych w latach 2019 - 2021 z liczbą dzieci nowo umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczbą dzieci, które ją opuściły*

	2019r	2020r	2021
Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	259	266	258
Liczba nowych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	34	41	13
Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą.	33	19	13

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Tabela 6 Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza w latach 2019-2021*

rok	2019	2020	2021*
Liczba dzieci nowo umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	34	41	13
w tym:			
Z rodziny biologicznej	30	29	13
Z placówki opiekuńczo-wychowawczej	0	6	0
Z innej rodziny zastępczej	2	5	0
Inne	2	1	0

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Nadal większość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka to dzieci, które trafiają z domów rodzinnych. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci do 10 roku życia powinny być umieszczane wyłącznie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Spośród 41 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020r. - 26 z nich to dzieci w wieku od urodzenia do 10 roku życia. Natomiast z 13 dzieci umieszczonych w pierwszym półroczu 2021r. - 9 dzieci to dzieci od urodzenia do 10 roku życia.

Tabela 7 Liczba dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą z terenu Kalisza na przestrzeni lat 2019-2021*

rok	2019	2020	2021
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w tym:	33	19	13
powrót do domu rodzinnego	12	2	6
przysposobienie	1	0	2
opuszczenie rodziny po ukończeniu 18 – go roku życia	12	13	2
umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	1	1	1
zmiana miejsca zamieszkania rodziny zastępczej	4	3	2
umieszczenie w innej rodzinie zastępczej	0	0	0
inne przyczyny	3	0	0

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Z przedstawionego zestawienia wynika, że na przestrzeni lat 2019-2021 * nie wystąpiła dominująca przyczyna opuszczania przez dzieci pieczy zastępczej. Część wychowanków opuszcza rodzinną pieczę zastępczą dopiero po uzyskaniu pełnoletności lub po ukończeniu nauki. Sporadycznie zdarzają się adopcje dzieci z pieczy zastępczej. W omawianych latach spośród 3

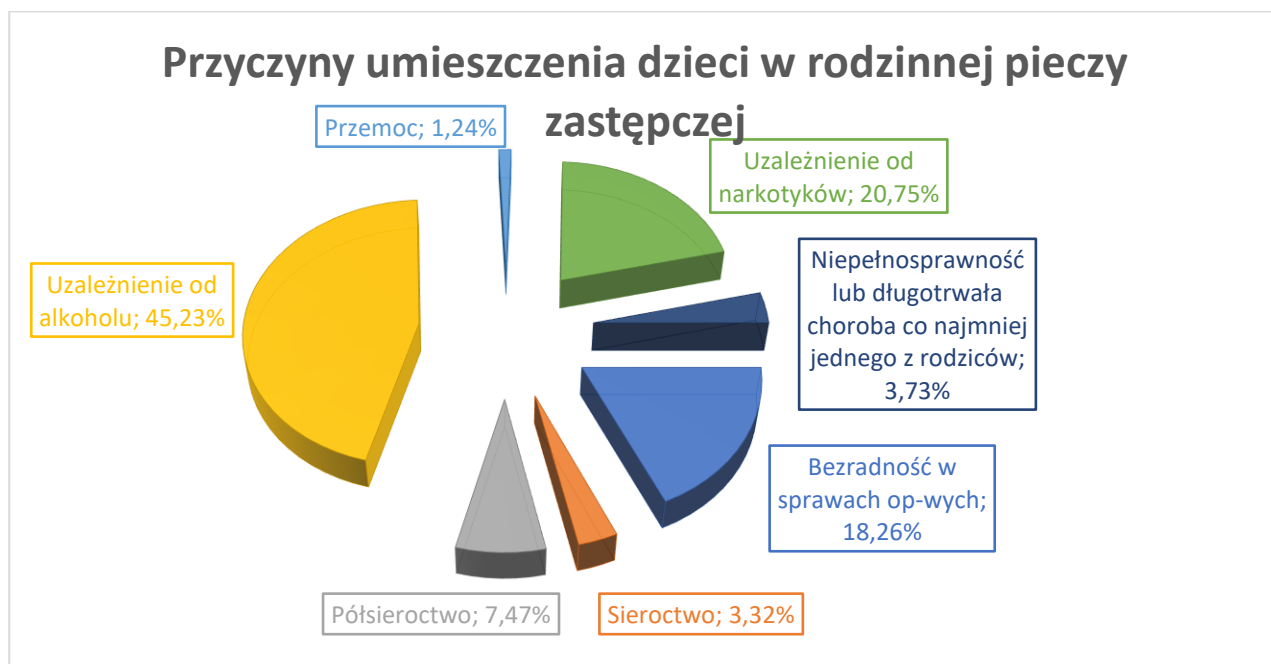
przysposobionych dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej wszystkie zostały przysposobione przez opiekunów zastępczych.

Nadal niewiele dzieci wraca do domu rodzinnego przed ukończeniem pełnoletności. Powrót dziecka do rodziny biologicznej jest celem trudnym do osiągnięcia. Wymaga długofalowej pracy na wielu płaszczyznach. Zmiany, które uda się osiągnąć rodzicom biologicznym wymagają ustabilizowania i pewności, że są na tyle trwałe, by pozwolić na powrót dziecka. Proces ten przy zaangażowaniu wielu specjalistów może trwać nawet wiele lat.

Przed powrotem dziecka do domu rodzinnego należy się upewnić, że ustała przyczyna, z powodu której małoletnie dziecko zostało z niej „zabrane”.

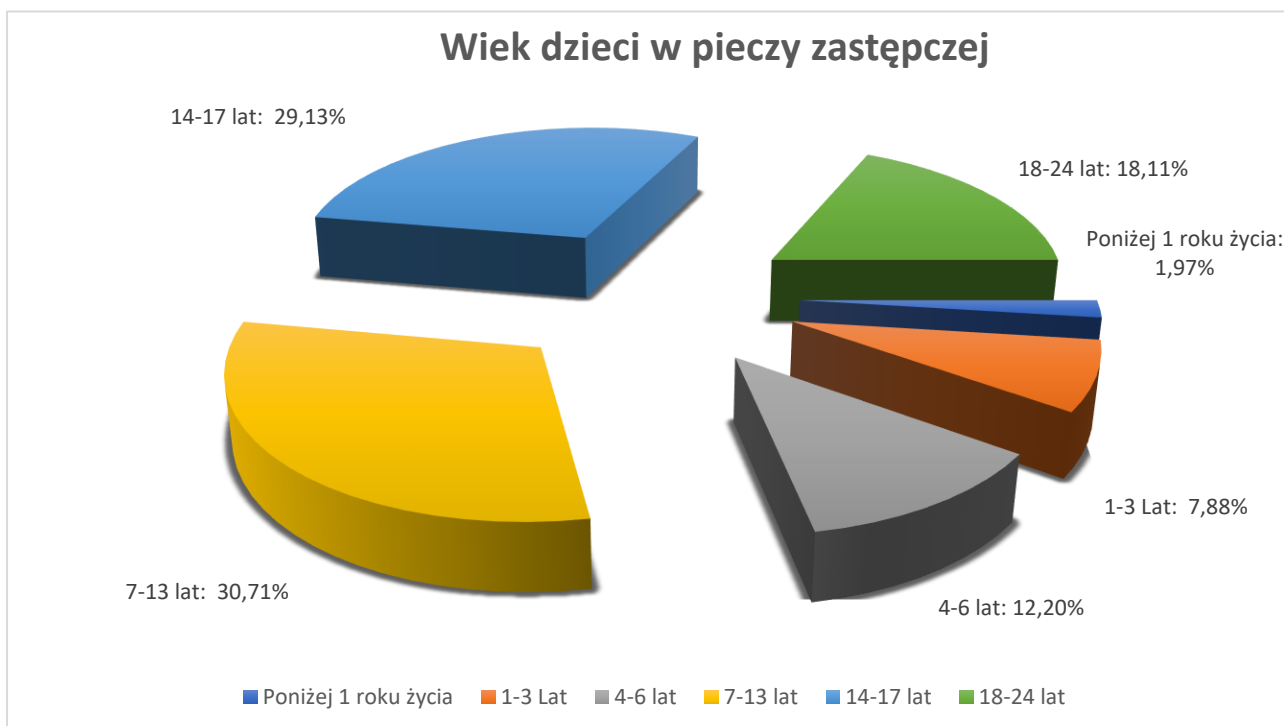
Z corocznej analizy danych wynika, że nadal zdecydowaną większość przyczyn umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stanowią uzależnienia rodziców (alkohol i środki psychoaktywne, nierzadko obie używki równocześnie). Należy zaznaczyć, iż umieszczenie dziecka w pieczy rodzinnej nie wynika tylko z jednego powodu. Przyczyny mogą być trudne do jednoznacznego określenia, gdyż są ze sobą powiązane i wzajemnie się przenikają. Dlatego w poniższym zestawieniu uwzględniono wiodące przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wykres 11 Przyczyny umieszczenia dzieci wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza (według stanu na dzień 30.06.2021r.)

Corocznie analizowany jest również wiek dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Wykres 12 Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza” (według stanu na 30.06.2021r.)

Z analizy wieku dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka wynika, że największą liczbę stanowią dzieci w wieku od 7 do 17 lat. Należy zaznaczyć, że jest to okres życia dzieci i młodzieży, który generuje liczne problemy związane z edukacją wczesnoszkolną i okresem dojrzewania.

Charakteryzując rodzinną pieczę zastępczą należy uwzględnić trudności występujące w związku ze sprawowaną opieką w zależności od formy pieczy zastępczej.

Na podstawie danych własnych MOPS w Kaliszu można stwierdzić, iż trudności uzależnione są od typu rodziny zastępczej. W rodzinach zastępczych spokrewnionych - w przypadku dziadków występują głównie problemy wynikające z różnicy pokoleń, niepełnosprawności, kłopotów zdrowotnych, obniżeniem sił fizycznych i psychicznych związanych z wiekiem.

Innego rodzaju trudności pojawiają się, kiedy funkcję rodziny zastępczej pełni rodzeństwo. W tym przypadku różnica wieku jest często nieznaczna, opiekunowie są osobami bardzo młodymi, często nie posiadającymi doświadczenia pozwalającego na bycie autorytetem dla młodszego rodzeństwa.

Natomiast w niezawodowych, zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka zdarza się, że pojawiają się nierealistyczne oczekiwania w stosunku do deficytów i opóźnień rozwojowych, z którymi borykają się umieszczone w pieczy zastępczej dzieci. Część problemów wynika z zaburzonych więzi dzieci a także trudności w kontaktach (lub ich brakiem) z rodzicami biologicznymi oraz dalszą rodziną. Dodatkowo zauważa się, że zawodowe rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka przy wieloletnim wykonywaniu swojej funkcji narażone są na wypalenie zawodowe.

1.4. FINANSOWANIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, na mocy Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przysługuje obligatoryjne, comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w pieczy zastępczej dziecka (dla rodziny spokrewnionej wynosi 746 zł miesięcznie na każde dziecko; dla rodziny niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka – 1131 zł miesięcznie na każde dziecko) . Dodatkowo dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności rodzina zastępcza otrzymuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka (227 zł miesięcznie na dziecko). Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta/prezydent może przyznać: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku, świadczenie na pokrycie: a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo, b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, c) kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego. Dodatkowe wsparcie finansowe uzależnione jest od formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz ilości umieszczonych dzieci.

Ponadto prowadzący rodzinne domy dziecka oraz rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia za pełnienie swoich funkcji.

Poniżej przedstawione zostały tabele prezentujące wydatki na rodzinną pieczę zastępcza poniesioną przez Miasto Kalisz.

*Tabela 8 Pomoc finansowa udzielona kaliskim rodzinnym domom dziecka w latach 2019-2021**

rok	2019	2020	2021
Wydatki na rodzinne domy dziecka ogółem, w tym:	831.640,92 zł	878.599,02 zł	442.857,00 zł
1. świadczenia	463.396,04 zł	504.427,60 zł	254.570,00 zł
2. wynagrodzenia:			
- dla prowadzących rodzinne domy dziecka	283.007,86 zł	284.703,42 zł	150.574,00 zł
- dla osób zatrudnionych do pomocy	85.237,02 zł	89.468 ,00 zł	37.713,00 zł

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Tabela 9 Pomoc finansowa udzielona rodzinom zastępczym na terenie Kalisza w latach 2019-2021*

rok	2019	2020	2021
Wydatki ogółem w tym :	2.313.602,34 zł	2.412.807,12 zł	1.280.731,00 zł
1. świadczenia	2.069.038,17 zł	2.118,587,96 zł	1.139.042,00 zł
2. wynagrodzenia:			
- dla zawodowych rodzin zastępczych	210.288,48 zł	255.480,16 zł	125.771,00 zł
- dla osób zatrudnionych do pomocy	34.275,69 zł	38.739 zł	15.918,00 zł

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Z przedstawionych danych wynika, że wydatki dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka sukcesywnie wzrastają. Od 01.06.2021r. świadczenia na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej zostały zwaloryzowane, co wygenerowało dodatkowy wzrost wydatków.

Tabela 10 Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza w latach 2019 – 2021*

rok	2019	2020	2021
Pomoc finansowa	528.418,45 zł	609.669,19 zł	280.920,09 zł
	(40 dzieci)	(40 dzieci)**	(36 dzieci)

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

** Poniesione wydatki dotyczą 40 dzieci, w tym jedno dziecko, które nie przebywało w pieczy zastępczej w 2020r. , ale miasto Kalisz było zobowiązane do pokrycia kosztów jego pobytu, za okres wcześniejszy.

W omawianym okresie koszty utrzymania dzieci pochodzących z Miasta Kalisza, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów wzrosły, z uwagi na fakt przekształcenia dwóch rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe, co wygenerowało dodatkowe koszty (m.in. wynagrodzenia, koszty utrzymania domu, remontu).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizuje dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej świadczenia w formie dodatku wychowawczego oraz dla dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Kaliszu tj. Domów Dziecka w Kaliszu świadczenie w wysokości dodatku wychowawczego. Powyższe świadczenia są finansowane przez Wojewodę Wielkopolskiego. W roku 2019 oraz 2020 w ramach tych zadań realizowane było również świadczenie „Dobry Start”.

Poniższe tabele przedstawiają wydatki poniesione na realizację tych zadań w Mieście Kaliszu w latach 2019 -2021*

Tabela 11 Wydatki na świadczenie „Dobry Start” dla dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków w latach 2019 -2020 *

rok	2019r.	2020r
wydatki / ilość świadczeń	61.500 zł/ 205 świadczeń	61.200zł/ 204 świadczeń

*zgodnie z nowymi wytycznymi świadczenie „Dobry Start” od 2021r. realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela 12 Dodatek wychowawczy dla dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

rok	2019	2020	2021
wydatki na świadczenia dla dzieci w <u>rodzinnej</u> pieczy zastępczej/ ilość dzieci	1.198.278 zł 199 dzieci	1.238.369,25 zł 237 dzieci	636.805,05 zł 220 dzieci
Wydatki na świadczenia dla dzieci w <u>instytucjonalnej</u> pieczy zastępczej/ ilość dzieci	108.000,00 zł** 36 dzieci	208.134,60 zł 42 dzieci	100.954,29 zł 37 dzieci

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

** Zgodnie ze zmianą ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w której od lipca 2019 r. rozszerzono katalog dzieci uprawnionych do otrzymywania dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego o dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W roku 2020 wprowadzono w Polsce usługę „Bon Turystyczny”, w tym m.in. dla dzieci w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 2020r. o Polskim Bonie Turystycznym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu za pomocą systemu teleinformatycznego przekazał ministrowi właściwemu do spraw rodziny, za pośrednictwem wojewody, informacje o osobach uprawnionych, które w dniu wejścia w życie ustawy miały przyznane prawo do dodatku, o którym mowa w art. 80 ust.1a, art.113 albo art.115 ust.2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz dzieci, na które przysługuje im ten dodatek. Dodatkowo do 5 dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca sierpnia 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje dane przyrostowe o dzieciach z pieczy zastępczej i osobach uprawnionych, na które przysługuje wsparcie z programu Rodzina 500+.

1.5. POZYSKIWANIE DODATKOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W roku 2019 Miasto Kalisz - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskało środki w ramach Resortowego Programu Wspierania Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej pozyskano środki w wysokości 79 761,00 zł.

W roku 2020r. Miasto Kalisz dołączyło do ogólnopolskiego programu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej o okresie epidemii COVID-19” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na realizację miasto pozyskało łącznie 401.368,00 (w tym 338.272,92 ze środków europejskich i 63.095,05 zł. z budżetu państwa).

Środki pozyskane z Ministerstwa zostały w całości wykorzystane na zakup wyposażenia teleinformatycznego do realizacji nauki zdalnej dzieci i młodzieży oraz środków ochrony osobistej dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Od września 2020r. 129 laptopów wraz z oprogramowaniem trafiło na podstawie umów użyczenia do 94 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, a 3 laptopy do Domu Dziecka w Kaliszu. Osoby uczestniczące w projekcie otrzymały środki ochrony osobistej. Ogółem w ramach projektu zostało objętych wsparciem 361 osób.

1.6. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zobowiązana jest zapewnić dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Zadaniem placówki jest realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a także umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. Placówka zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje podopiecznego działaniami terapeutycznymi, zapewnia mu korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo -wychowawczej następuje w sytuacji, kiedy zostały wyczerpane możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistyczno – terapeutycznego,
- rodzinnego.

2) regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych,

3) interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

W związku z koniecznością spełnienia wymogu wynikającego z art. 106 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., dotyczącego ilości dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej Dom Dziecka w Kaliszu na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego od 1 stycznia 2021 r. przekształcił się w trzy odrębne jednostki organizacyjne:

- Dom Dziecka nr 1 z siedzibą w Kaliszu przy ul Skarszewskiej 3/1 z liczbą miejsc 14,

- Dom Dziecka nr 2 z siedzibą w Kaliszu przy ul Skarszewskiej 3/2 z liczbą miejsc 14,
- Dom Dziecka nr 3 z siedzibą w Kaliszu przy ul Prostej 4/1 z liczbą miejsc 10.

Przedmiotem działalności placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie ich niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, w tym emocjonalnych, społecznych, religijnych, a także zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych mają umożliwiony bezpośredni kontakt z rodzicami biologicznym. Udzielana jest im pomoc ze strony specjalistów pracujących w placówkach jak też i innych instytucji wspierających dziecko i rodzinę, działających na terenie naszego miasta. Wytyczone zostają cele i zadania do pracy z dzieckiem i rodziną oraz ustalane kierunki tej pracy oraz zamierzone efekty. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych, z wyjątkiem placówek typu rodzinnego, umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

Pomimo zwiększającej się liczby rodzinnych form opieki nad dziećmi, nadal duże znaczenie w organizowaniu pieczy zastępczej mają formy instytucjonalne.

*Tabela 13 Napływ dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2019-2021**

Liczba nowo umieszczonych dzieci	2019	2020	2021
Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Kaliszu	2	8	10
Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza Kaliszem	7	6	8

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w domach dziecka w Kaliszu, w przypadku wydania przez sąd postanowienia o umieszczeniu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej, konieczne staje się poszukiwanie, a następnie umieszczenie dzieci z terenu Miasta Kalisza w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

*Tabela 14 Liczba dzieci pochodzących z Kalisza, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2019-2021**

Rok	Nazwa powiatu/Liczba dzieci
2019	kaliski – 7 pleszewski – 19 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 łącznie: 31 dzieci
2020	kaliski – 10 pleszewski – 11 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 wałbrzyski – 2

	łącznie: 28 dzieci
2021	kaliski – 8 pleszewski – 8 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 3 wałbrzyski- 2 przeworski- 4 koniński-1 łącznie: 30 dzieci

*obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Jak wynika z powyższych danych liczba dzieci z terenu Miasta Kalisza umieszczanych w placówkach znajdujących się na terenie innych powiatów w latach 2019-2021* jest zbliżona.

Podkreślić należy, że liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu jest niewystarczająca do zrealizowania wydanych postanowień sądu o umieszczeniu małoletnich dzieci pochodzących z Miasta Kalisza w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub w przypadku konieczności interwencyjnego zabezpieczenia opieki dzieciom

*Tabela 15 Kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z Kalisza, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2019-2021**

	2019	2020	2021
Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza a przebywających w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie innego powiatu	1.010.396,17 zł	1.275.846,75 zł	688.432,19 zł.

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Powyższe zestawienie przedstawia jak kształtują się wydatki na instytucjonalną pieczę zastępczą za dzieci umieszczone poza Miastem Kalisz. Do końca 2021 r. przewiduje się wydatki w wysokości 1.425.374,94 zł. Wyraźnie widać coroczny wzrost wydatków na instytucjonalną pieczę zastępczą jaką ponosi Miasto Kalisz. Oprócz problemu dotyczącego wzrastających wydatków jakie Miasto Kalisz musi ponieść za dzieci umieszczane poza rodzinnym miastem dodatkowy problem stanowi utrudniony kontakt dziecka ze swoją rodziną. Powoduje to brak możliwości intensywnej współpracy z rodzicami biologicznymi. Tym samym maleją szanse na reintegrację rodziny i powrót dziecka do domu.

Tabela 16 Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021

Nazwa placówki/nazwa powiatu	2019	2020	2021
Dom Dziecka w Liskowie/powiat kaliski	I-III – 5.188,05 zł IV-XII – 5.437,77 zł	I – 5.437,77 zł II-XII – 5.504,23 zł	I-III 5.504,23 zł. IV-XII- 6.108,88 zł.
Dom Dziecka w Pleszewie/powiat pleszewski	I – 4.051,00 zł II-XII – 4.193,00 zł	I – 4.193,00 zł II-XII – 5.000,00 zł	I – 5.000,00 zł. II-XII – 6.526,00 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie/powiat pleszewski	I – 3.934,00 zł II-XII – 4.024,00 zł	I – 4.024,00 zł. II-XII – 5.168,00 zł	I – 45.168,00 zł. II-XII – 5.728,00 zł
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach – Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu rodzinnego/powiat pleszewski	I – 2.777,00 zł II-XII – 3.030,00 zł	I – 3.030,00 zł II-XII – 3.266,00 zł	I – 3.266,00 zł II-XII – 3.278,00 zł
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze/powiat jarociński	I-II – 4.432,06 zł III-XII – 4.526,85 zł	I-III – 4.526,85 zł IV-XII – 4.686,19 zł	I-II– 4.686,19 zł III-XII – 5.520,60 z
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim/powiat kaliski	I-IV – 5.675,68 zł V-XII – 4.832,89 zł	I-III – 4.832,89 zł IV-XII – 5.238,22 zł	I-III – 5.238,22 zł IV-XII – 5.192,95 zł
Dom Dziecka w Kaczkach Średnie/powiat turecki	I-XII – 2.918,00 zł	I-XII – 2.991,00 zł	I-II- 2.991,00 zł. III-XII- 3.044,00 zł.
Dom Dziecka w Gnieźnie/powiat gnieźnieński	III-XII – 5.774,80 zł	I-II – 5.774,80 zł III-XII – 6.436,47 zł	I-II- 6.436,47 zł. III- VIII-5.955,28 zł. IX-XII- 5.236,28 zł.
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, Dom Dziecka „Catharina” w Nowym Siodle/powiat Wałbrzyski	-----	I-XII – 4.567,34 zł	I-III- 4.567,34 zł. IV-XII- 5.410,83 zł.
Dom Dla Dzieci w Rakszawie powiat przeworski	-----	-----	4.306,00 zł.
Dom Dziecka Nr 1 w Kaliszu	I – 5.447,15 zł II-XII – 5.729,62 zł	I – 5.729,62 zł II-XII – 6.019,61 zł	I-III -6.019,61 zł. IV-XII- 6.288,77 zł.
Dom Dziecka Nr 2 w Kaliszu	-----	-----	I-III- 6.019,61 zł. IV- XII- 4.873,51zł.
Dom Dziecka Nr 3 w Kaliszu	-----	-----	I-III- 6.019,61 zł. IV- XII- 4.873,51 zł

Powyższa tabela przedstawia tendencję wzrastających średnich miesięcznych kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Miasto Kalisz nie ma wpływu na kształtowanie się ww. kosztów utrzymania, gdyż koszty te są ogłaszane corocznie przez starostę danego powiatu, na terenie którego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza.

Reasumując powyższe oraz analizując bieżące problemy związane z umieszczaniem dzieci należy zwrócić uwagę, iż jednym z głównych problemów dotyczących funkcjonującej na terenie Miasta Kalisza instytucjonalnej pieczy zastępczej jest brak miejsc interwencyjnych.

W chwili obecnej w domach dziecka na terenie miasta przebywa łącznie 36 dzieci. Powyższa sytuacja każdorazowo powoduje konieczność, w przypadku wydania postanowienia przez sąd o umieszczeniu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej, poszukiwania miejsc dla dziecka poza Kaliszem, na terenie całego kraju.

W celu poszukiwania miejsca w placówce w przypadku wydania postanowienia sądu, każdorazowo MOPS w Kaliszu wysyła blisko 400 zapytań do innych powiatów. Najczęściej wszystkie odpowiedzi są negatywne. Sporadycznie zdarzają się odpowiedzi pozytywne – niestety w znacznej odległości od miasta Kalisza (np. woj. małopolskie, woj. podkarpackie). Jeszcze trudniejsza sytuacja jest w przypadku konieczności umieszczenia w placówce, np. trojga rodzeństwa. Dramatyczna sytuacja występuje w przypadkach konieczności pilnego zabezpieczenia dzieci w wyniku interwencji (przemoc, nadużywanie alkoholu, narkotyków czy tzw. „dopalaczy”). Powyższe sytuacje są niezwykle trudne nie tylko ze względu na stres występujący w trakcie interwencji, ale też z uwagi na problem znalezienia jakiegokolwiek miejsca dla dziecka w pieczy zastępczej w trybie natychmiastowym. Najbliższe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego znajdują się w Pleszewie (Pogotowie Opiekuńcze) oraz w Ostrowie Kaliskim. Niestety aktualnie placówki te nie przyjmują nowych dzieci z uwagi na brak wolnych miejsc.

Kolejną bardzo ważną kwestią jest miesięczny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, który corocznie wzrasta. Koszty te kształtują się od najniższego w wysokości 3.044,00 zł do najwyższego w wysokości 6.526,00 zł. Największy wzrost w stosunku do ubiegłego roku odnotowany został w Domu Dziecka w Pleszewie i był to wzrost o 1.526,00 zł miesięcznie za 1 dziecko (tj. z 5000 zł. na 6.526 zł. miesięcznie), natomiast powyższy koszt w Pogotowiu Opiekuńczym w Pleszewie wzrósł o 560,00 zł miesięcznie za 1 dziecko.

Mając na względzie powyższe, priorytetowe wydaje się być przygotowanie miejsc interwencyjnych w ramach pieczy zastępczej z uwagi na konieczność zabezpieczenia dzieci oraz z uwagi na zmniejszenie środków finansowych „wypływających” z budżetu Miasta Kalisza do innych powiatów na utrzymanie dzieci.

Problematyczną kwestią w obszarze umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy jest brak wspólnie wypracowanego rozwiązania dotyczącego dowozu dzieci do placówki opiekuńczo-wychowawczej zarówno w wyniku interwencji jak i w ramach realizacji postanowień sądu.

1.7. USAMODZIELNIENI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest wsparcie wychowanków, którzy po osiągnięciu pełnoletniości opuszczają rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą.

Osoba usamodzielniana, to osoba opuszczająca po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Przez osobę usamodzielnianą rozumie się także osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej

rodzinny dom dziecka w okresie sześciu miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

W momencie osiągnięcia przez wychowanka pełnoletności, może on pozostać w dotychczasowym systemie pieczy zastępczej (za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę) lub rozpocząć proces usamodzielnienia.

Procesem usamodzielnienia objęci są również wychowankowie opuszczający m.in. zakłady poprawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapeutyczne (którzy usamodzielniają się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2020r. poz 1876 ze zm.).

Niezależnie od tego z jakiego typu pieczy zastępczej czy instytucji usamodzielnia się wychowanek, formy pomocy są jednakowe, a różnice występują jedynie w zasadach ich przyznawania oraz wysokościach poszczególnych świadczeń. Usamodzielnienie jest długotrwałym procesem, który ma na celu podjęcie przez osobę usamodzielniającą się samodzielnego życia. Rozpoczęcie procesu usamodzielnienia musi być poprzedzone działaniami o charakterze formalnym.

Należy zaliczyć do nich:

1. wskazanie przez osobę usamodzielnianą osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna procesu usamodzielnienia,
2. co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności złożenie indywidualnego programu usamodzielnienia, który określa zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, sposób uzyskania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy : w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnioną zatrudnienia; prawnej i psychologicznej.
3. złożenie wniosków w terminie zgodnym z ustaleniami zawartymi w programie usamodzielnienia o objęcie pomocą:
 - * na kontynuowanie nauki,
 - * na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
 - * na usamodzielnienie.

Możliwość skorzystania przez wychowanka z powyższych form pomocy pozwala na stopniowe wchodzenie młodego człowieka w dorosłość przy współpracy z opiekunem procesu usamodzielnienia.

W 2020 roku 20 wychowanków osiągnęło pełnoletność przebywając w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Kalisza. 14 z nich zadeklarowało chęć pozostania w dotychczasowej formie opieki, 4 rozpoczęło proces usamodzielnienia, 2 opuściło rodzinę zastępczą i nie rozpoczęło procesu usamodzielnienia.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Kalisza, 2 wychowanków po osiągnięciu pełnoletności zdecydowało się na opuszczenie placówki i rozpoczęcie procesu usamodzielnienia.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę wychowanków korzystających z poszczególnych form pomocy oraz koszty poniesione przez Miasto Kalisz w latach 2019-2021*.

*Tabela 17 Liczba usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków korzystających z poszczególnych form pomocy w latach 2019-2021**

Liczba usamodzielnianych wychowanków**	2019	2020	2021
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	49	44	27
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	12	9	3
Pomoc na zagospodarowanie	9	11	3

* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

** uwzględniono wychowanków opuszczających pieczę zastępczą (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz wychowanków usamodzielniających się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

*Tabela 18 Wydatki na poszczególne formy pomocy dla usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków** w latach 2019-2021**

rok	2019	2020	2021
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	229.139,48 zł	181.637,03 zł	70.309,87 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	59.266,00 zł	55.599,00 zł	15.698,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie	36.550,00 zł	45.143,00 zł	5.454,00 zł
Razem**	324.955,48 zł	282.379,03 zł	91.461,87 zł

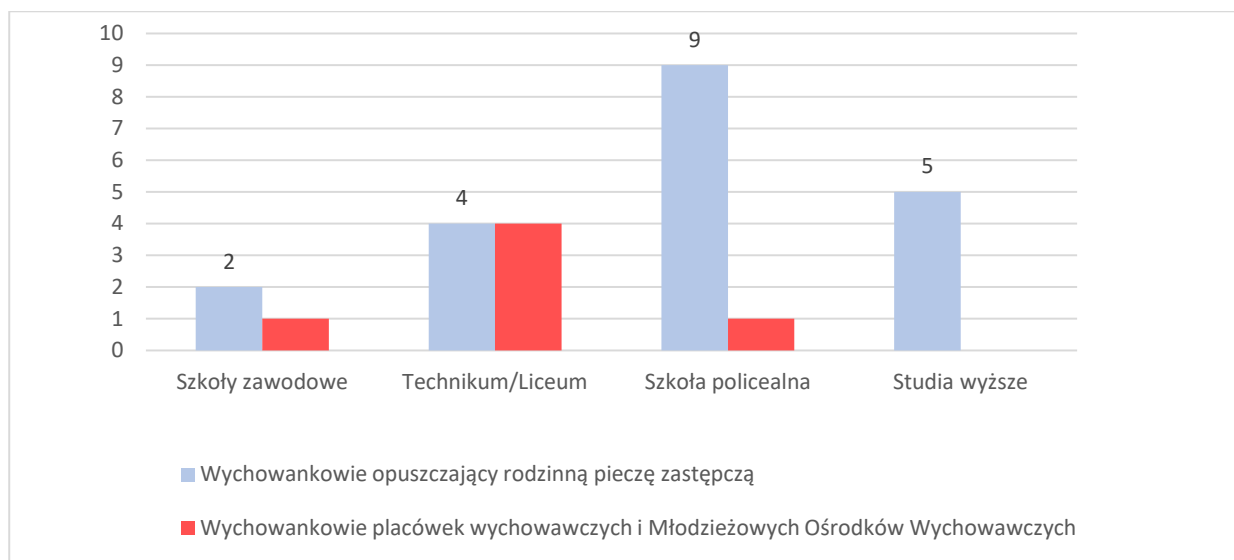
* obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

** uwzględniono wychowanków opuszczających pieczę zastępczą (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz wychowanków usamodzielniających się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Z opracowań własnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wynika, że około 25% osób korzystających z pomocy na kontynuowanie nauki, przerywa naukę – nie kończy szkoły (dane za okres od stycznia 2020r. do grudnia 2020r.).

Poziom edukacji, na którym kontynuują naukę osoby usamodzielniane jest zróżnicowany i wiąże się z typem pieczy zastępczej, w której osoby te przebywały. Ilustruje to poniższy wykres.

Wykres 13 Porównanie poziomu wykształcenia usamodzielniających się wychowanków** (dane za rok 2020)

** uwzględniono wychowanków opuszczających pieczę zastępczą (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz wychowanków usamodzielniających się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Z obserwacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wynika, że wychowankowie pieczy zastępczej pomimo osiągnięcia pełnoletności nie są jeszcze w pełni dojrzałymi, mogącymi samodzielnie funkcjonować ludźmi. Należy ich wspierać, by ten czas był wykorzystany na kształcenie, zdobywanie zawodu, zabezpieczenie odpowiednich warunków mieszkaniowych, nabywanie różnych umiejętności przydatnych w życiu.

Aby ułatwić usamodzielniającym się wychowankom pochodzącym z terenu Miasta Kalisza rozpoczęcie procesu usamodzielnienia został opracowany druk indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego modyfikacja.

Praca z usamodzielnianym wychowankiem odbywa się zgodnie z założeniami indywidualnego programu usamodzielnienia. Obok realizacji zadań ustawowych mających na celu przyznanie świadczenia w formie finansowej bądź rzeczowej, wychowankowie otrzymują również pomoc w formie wsparcia i pracy socjalnej. Realizowana praca socjalna służy przede wszystkim nabywaniu przez osoby usamodzielniane zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. W ramach pomocy w uzyskaniu zatrudnienia pracownicy MOPS w Kaliszu motywują wychowanków do aktywnego poszukiwania ofert pracy oraz zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, pomagają w pisaniu CV. Ponadto wychowankowie mają możliwość otrzymania bezpłatnej pomocy prawnej oraz wsparcia psychologa.

Grupę osób opuszczających różne formy pieczy zastępczej cechuje również, różnica posiadanych przez nich zasobów mieszkaniowych. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wychowanków jest jednym z podstawowych warunków pomyślnej realizacji procesu usamodzielnienia i ustawowego zapisu prawa do pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Zadanie to realizowane jest poprzez umożliwienie osobie usamodzielnianej

zamieszkania w mieszkaniu chronionym treningowym oraz pomoc przy złożeniu wniosku o uzyskanie mieszkania z zasobów miasta.

Od 2017r. w Mieście Kaliszu z myślą o usamodzielnianych wychowankach funkcjonuje mieszkanie chronione treningowe przy ulicy Zamkowej, które powstało w ramach projektu realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Równi na starcie”. Mieszkanie to, składa się z pięciu pokoi mieszkalnych, wspólnie użytkowanej kuchni, przedpokoju, dwóch łazienek, spiżarni. Przeznaczone jest dla 6 wychowanków. W 2020r. ze wsparcia w mieszkaniu chronionym treningowym skorzystało 6 usamodzielnianych wychowanków. Zatrudnionych jest tam 4 opiekunów (łącznie w wymiarze jednego etatu), którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, a także służą pomocą i wsparciem dla młodzieży, która tam przebywa.

Mieszkania dla usamodzielnianych wychowanków są istotnym elementem, wzmacniającym pomyślność procesu usamodzielnienia.

2. POZAFINANSOWE WSPARCIE RODZIN ZASTĘPCZYCH I INNE DZIAŁANIA

2.1. POSZUKIWANIE KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu promuje rodzicielstwo zastępcze i pozyskuje kandydatów na rodziny zastępcze. W roku 2019 i 2021 kampania promująca rodzicielstwo zastępcze odbywała się przede wszystkim poprzez reportaże i spoty informacyjne w lokalnej prasie i radiu, materiałach informujących i promujących rodzicielstwo zastępcze na stronach internetowych: MOPS Kalisz, Urząd Miejski w Kaliszu, FAKTY KALISKIE.PL, Latarnik kaliski, Calisia.pl a także poprzez rozpowszechnianie plakatów i ulotek .

W 2021r. na wybranych przystankach autobusowych zamontowano spotlight-y „ Zostań rodziną zastępczą”.

Okazją do pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych był zorganizowany w 2019r. na terenie Rezerwatu Archeologicznego „Zawodzie” w Kaliszu - festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

W obchodach uczestniczyło ok. 250 osób. Dla dzieci zorganizowano niespodzianki m.in. warsztaty mydlarskie, kącik tworzenia biżuterii, malowanie twarzy i punkt plastyczny. W ramach atrakcji odbyły się warsztaty karate, pokaz tańca, możliwość obejrzenia wozu strażackiego i jego wyposażenia. Podczas festynu dostępne były również inne atrakcje np. wycieczka z przewodnikiem po Rezerwacie i zabawy z animatorem.

Oprócz promocji rodzicielstwa zastępczego festyn spełnił funkcję integracyjną.

2.2. SZKOLENIA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadzają szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. Kwalifikacje certyfikowanych trenerów do prowadzenia szkoleń programem „Pride” posiada 4 pracowników MOPS w Kaliszu.

Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze przeprowadzane są według indywidualnego planu szkolenia. W 2019r. przeszkolono 7 kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze.

W 2019r. odbyło się również szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze programem „Pride”, w którym udział wzięło 10 osób, z czego 8 osób (4 rodziny) uzyskało kwalifikacje.

W 2021r. przeprowadzone zostało kolejne szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze. Szkolenie rozpoczęło 12 osób (8 rodzin), ukończyło 9 osób (6 rodzin).

W 2021r. odbyło się również szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, w którym udział wzięły 4 osoby (2 rodziny).

2.3. GRUPA WSPARCIA I POMOC PSYCHOLOGICZNA

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonowała grupa wsparcia dla rodzin zastępczych. Grupa wsparcia prowadzona była przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Spotkania odbywały się do m-ca lutego 2020r. Z uwagi na pandemię spotkania grupy wsparcia zostały zawieszane. W okresie pandemii nie były organizowane również dodatkowe szkolenia wspierające kompetencje rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka oraz umieszczone w nich dzieci objęte są wsparciem psychologicznym.

*Tabela 19 Liczba porad specjalistycznych udzielanych rodziną zastępczym i rodzinnym domom dziecka przez psychologów MOPS w Kaliszu w latach 2019-2021**

rok	2019	2020	2021
Liczba porad	193	103	119

*obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

2.4. RODZINY POMOCOWE

W 2019r. dla dwóch rodzinnych domów dziecka na czas niesprawowania opieki nad dziećmi w związku z wypoczynkiem zorganizowana była pomoc w formie rodziny pomocowej.

W 2020r. i 2021r.(do 30.06.2021r.) nie zostały złożone żadne wnioski przez rodziny zastępcze ani prowadzących rodzinne domy dziecka o przyznanie pomocy w formie rodziny pomocowej.

Forma pomocy w postaci rodziny pomocowej jest realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu sporadycznie.

Nadmienić należy, że pomimo ustawowego prawa do czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem (w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy) opiekunowie zastępczy bardzo rzadko z niego korzystają. Z obserwacji pracowników MOPS w Kaliszu wynika, że sami opiekunowie zastępczy nie chcą rozstawać się z dziećmi oraz dodatkowo trudno pozyskać kandydatów do pełnienia funkcji rodziny pomocowej.

2.5. KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu na wniosek rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka udziela wsparcia w formie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej swoje działania wykonują zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2021r.:

„|...| 3. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;

- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. [...]”

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu zatrudnionych jest 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (5 etatów). Wobec rodzin nieobjętych opieką koordynatora jego zadania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu wykonują pracownicy socjalni. Wsparciem koordynatorów według stanu na dzień 30.06.2021r. objęte były 73 rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, co stanowi 47% wszystkich form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza. W ww. rodzinach według stanu na dzień 30.06.2021r. przebywało 142 dzieci, co stanowi 58% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

*Tabela 20 Liczba rodzin i liczba dzieci obejmowanych wsparciem koordynatora w latach 2019-2021**

2019		2020		2021	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
81	148	84	160	83	152

*obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Według stanu na dzień 30.06.2021r. koordynatorzy wspierali swoją wiedzą i doświadczeniem 5 spośród 6 rodzinnych domów dziecka.

Zadania wobec rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka określone ustawą ukierunkowane są na podejmowaniu działań na rzecz dobra dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, zapewnienia mu stabilnego środowiska wychowawczego i odpowiednich warunków bytowo-materialnych.

Koordynator w szczególności bazuje na zasobach rodziny i mocnych stronach dziecka, kompetencjach opiekunów zastępczych, zwiększaniu ich świadomości w zakresie zaspokajania potrzeb dzieci, redukcji ich deficytów.

Należy zauważyć, że COVID-19 i obostrzenia epidemiologiczne nie wpłynęły negatywnie na jakość wykonywanych zadań wobec rodzin zastępczych na terenie Kalisza. Pomimo restrykcji dotyczących wizyt w środowisku, spotkań dzieci z rodzin zastępczych z rodzicami biologicznymi na terenie MOPS w Kaliszu i formy realizowania posiedzeń dotyczących okresowej oceny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, koordynatorzy pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym, a w sytuacjach kryzysowych także osobistym z rodzinami. Nowa organizacja pracy wynikająca z sytuacji epidemiologicznej nie ograniczyła wsparcia i pomocy udzielanej rodzinom przez koordynatora.

Podejmowane przez koordynatorów działania w okresie COVID-19 nie zapobiegły negatywnym skutkom długotrwałej izolacji. Zauważono, że kondycja psychiczna rodzin uległa znacznemu pogorszeniu. Wzrosła liczba konsultacji psychiatrycznych, sytuacji kryzysowych w

rodzinach i w niektórych środowiskach pogłębieniu uległy wcześniej występujące konflikty. Pogorszeniu uległo również funkcjonowanie dzieci m.in. poprzez spadek motywacji do nauki, trudności w nawiązaniu relacji z rówieśnikami, zaniedbywanie higieny osobistej, spadek odporności i brak ruchu. Ponadto opiekunowie zgłaszają problem długotrwałego korzystania ze sprzętu elektronicznego niezwiązanego z nauką, co w efekcie może skutkować uzależnieniami bądź problemami natury zdrowotnej.

Tabela 21 Wybrane efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021*

Działanie	2019 (liczba rodzin)	2020 (liczba rodzin)	2021(liczba rodzin)
Powrót dziecka do rodziny biologicznej	11 dzieci	-	3 dzieci
Podtrzymywanie więzi z rodziną biologiczną	13	16	25
Podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych	23	34	42
Rozwiązywanie konfliktów w rodzinach zastępczych, konfliktów z rodzicami biologicznymi	18	24	22
Zapewnienie pomocy psychologicznej	22	13	17
Zapewnienie pomocy reedukacyjnej rehabilitacyjnej	14	5	14
Pomoc w organizacji czasu wolnego	12	7	10
Zapewnienie pomocy terapeutycznej	8	8	15
Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych i poprawie sytuacji szkolnej	19	25	16
Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom	7	15	16

*obejmuje okres od 01.01.2021r. do 30.06.2021r.

Praca koordynatora ma wymiar wieloaspektowy, charakteryzujący się dostosowaniem do różnorodnych problemów i trudności występujących w rodzinnej pieczy zastępczej wymagająca wiedzy, doświadczenia, kreatywności i elastyczności.

Podstawowym narzędziem pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, który zostaje opracowany przy współpracy zarówno członków rodziny zastępczej, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz konsultowany z asystentem rodziny/ pracownikiem socjalnym. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej rozpoznając sytuację rodziny i umieszczonych w niej dzieci planuje indywidualną pomoc dla każdego dziecka.

Plan pomocy dziecku realizowany jest w oparciu o pięć aspektów związanych z holistycznym podejściem do potrzeb i prawidłowego rozwoju dziecka. Do tych aspektów należą: zaspokajanie zdrowotnych potrzeb dziecka, zaspokajanie potrzeb dziecka w sferze więzi z rodziną, zaspokajanie potrzeb w sferze relacji społecznych, zaspokajanie potrzeb dziecka w zakresie rozwoju zainteresowań i uzdolnień.

Działania koordynatora opierają się na planie pomocy dziecku i zawartych w nim celach. Najbardziej pożądanym do osiągnięcia celem głównym jest powrót dziecka do rodziny naturalnej. Jeśli jednak cel ten jest niemożliwy do osiągnięcia rozważone zostają alternatywne rozwiązania, tj. przysposobienie lub długoterminowe pozostanie w rodzinie zastępczej i ostateczne usamodzielnienie się wychowanka.

Realizacja ww. celów jest długotrwałym procesem, ponieważ wymaga od rodziców biologicznych, opiekunów zastępczych i specjalistów (koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczych, asystentów rodziny, psychologa) zaangażowania i współpracy. Zatem wszelkie działania podejmowane na rzecz dziecka w rodzinie zastępczej dążą do zapewnienia mu stabilnego środowiska wychowawczego niezbędnego do prawidłowego rozwoju.

Wobec powyższego koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności udziela pomocy w organizowaniu kontaktów z rodziną biologiczną dziecka w celu podtrzymania więzi oraz poczucia przynależności.

Podczas wizyt koordynatorów w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, prowadzone są rozmowy wspierające i motywujące opiekunów do poszanowania godności i wartości osobowej dziecka. Opiekunowie zastępczy są motywowani do modyfikowania metod wychowawczych,

Dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych często wymagają specjalistycznej pomocy ze względu na traumy, zaburzenia więzi i szeroko pojęte deficyty.

Kolejnym ważnym zadaniem koordynatora we współpracy z rodziną zastępczą jest dbałość o spójność rodziny i jej stabilizację nawiązanie więzi emocjonalnych oraz odbudowywanie u dzieci poczucia wartości poprzez pracę na ich mocnych stronach. Ponadto koordynator ma za zadanie motywowanie i wspieranie rodziców zastępczych w podejmowaniu działań na rzecz rozwijania pasji dziecka bądź podejmowaniu nowych aktywności by te zainteresowania móc znaleźć. Dodatkowo współpraca z kadrami pedagogicznymi, kuratorem, policją, jednostkami organizacyjnymi miasta pozwala na całościowy i rzeczywisty ogląd sytuacji osobistej rodziny i dziecka.

Oprócz zadań wynikających z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynatorzy współpracowali z organizacjami działającymi na rzecz rodzin zastępczych m.in. z fundacją „Odmrozić Serca”, której celem było doradztwo zawodowe dla dzieci i wychowanków z rodzin zastępczych. Dzięki współpracy z fundacją „Chops” dzieci z rodzin zastępczych oraz ich opiekunowie otrzymali darmowe, nowe obuwie sportowe. Dodatkowo koordynatorzy zaangażowali się w współpracę z „Fundacją Muszkieterowie”, która organizowała wypoczynek letni dzieciom z rodzin zastępczych., uczestniczyli w realizacji projektu unijnego pt. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii Covid-19”, w ramach którego dzieci wychowujące się w pieczy zastępczej otrzymały komputery.

Koordynator pozostaje w stałym kontakcie osobistym, telefonicznym, mailowym z pełnoletnim wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej, również z tym pozostającym po osiągnięciu pełnoletności w dotychczasowej rodzinie zastępczej za zgodą rodziny zastępczej. W okresie pierwszego półrocza 2021r. koordynatorzy objęli wsparciem 16 pełnoletnich wychowanków. Pozostali wychowankowie pieczy zastępczej są objęci pomocą pracowników socjalnych.

Koordynator wspiera wychowanków w procesie usamodzielnienia, realizacji Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Koordynator udziela im wsparcia w zakresie zdiagnozowanych, a także zgłoszonych potrzeb. Częstotliwość i intensywność kontaktu koordynatora z wychowankiem jest ustalana indywidualnie - według potrzeb. Spotkania te odbywają się w miejscu zamieszkania wychowanka lub siedzibie MOPS w Kaliszu.

Niejednokrotnie wychowankowie potrzebują pomocy prawnej w związku z zadłużeniami rodziców, obowiązkiem alimentacyjnym wobec rodziców. Ponadto koordynator wspiera wychowanków takimi działaniami jak: pomoc w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o przyznanie mieszkania socjalnego, przyznanie renty rodzinnej, pomoc w

wyposażeniu mieszkania z pomocy udzielanej przez tut. Ośrodek (zagospodarowanie pomoc, usamodzielnienie), monitorowanie sytuacji zdrowotnej.

Reasumując: trwająca sytuacja pandemiczna nadal wpływa na rzeczywistość i funkcjonowanie rodzin zastępczych. W dalszym ciągu koordynatorzy podejmują działania wspierające rodziny zastępcze i starają się przeciwdziałać w/w skutkom pandemii. Jednakże, żeby zapobiec nawarstwiającym się trudnościom opiekuńczo - wychowawczym, zdrowotnym, edukacyjnym niezbędne byłoby nawiązanie stałej współpracy m.in. ze specjalistami tj. psychiatrą, endokrynolog, neurolog, pedagog – terapeuta. W obliczu nasilających się problemów należałoby wzmocnić wsparcie psychologiczne wobec rodzin zastępczych, wychowanków pieczy zastępczej oraz dzieci własnych.

3. ANALIZA SWOT OBSZARU WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE KALISZU

Metodologia dokumentu POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA KALISZA NA LATA 2022 – 2024 składa się z kompilacji:

- analizy danych statystycznych, demograficznych,
- analizy danych uzyskanych m.in. na podstawie dokumentacji gromadzonej przez Ośrodek, m.in. ocen sytuacji dziecka, indywidualnych programów usamodzielnienia oraz sprawozdań obejmujących informacje o osobach należących do grup objętych analizą modelu SWOT.

Na podstawie opracowanej analizy SWOT stworzono kierunki planowanych działań, zdefiniowano deficyty z zakresu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu:

- S mocne strony (wewnętrzne),
- W słabe strony (wewnętrzne),
- O szanse (zewnętrzne),
- T zagrożenia (zewnętrzne),

Analiza SWOT – OBSZAR FINANSÓW SEKTORA PUBLICZNEGO

	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<ol style="list-style-type: none"> wyspecjalizowana, wykwalifikowana i doświadczona kadra pomocy społecznej; większość dzieci do 10-go roku życia umieszczana w rodzinnej pieczy zastępczej (pomimo pierwotnie wydanych postanowień o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej); kampanie na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego; szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze; wypracowane pozytywne relacje z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka; dobra współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz sądem; partnerstwo miasta z organizacjami pozarządowymi; 6 rodzinnych domów dziecka; 6 rodzin zawodowych; 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie miasta; współpraca z asystentami rodziny; mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków. 	<ol style="list-style-type: none"> możliwość pozyskiwania dodatkowych środków z funduszy europejskich; wykorzystywanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych; kształtowanie polityki prorodzinnej; intensywna współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny.
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	<ol style="list-style-type: none"> zbyt mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych (zwłaszcza dla dzieci niepełnosprawnych, licznych rodzeństw oraz dzieci w starszym wieku); duża liczba osób starszych pełniących funkcje rodziny zastępczej; brak kandydatów na rodziny pomocowe; wypalenie zawodowe rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka; sprzężone dysfunkcje powodujące kryzys rodziny warunkujące długie procesy odbudowywania rodziny i wydłużające pobyt dzieci w pieczy zastępczej; niewystarczające zasoby własne min. brak miejsc interwencyjnych w pieczy zastępczej; niewystarczająca liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Kalisza; nieuregulowana sprawa dowozu dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych; brak miejsc w placówkach typu specjalistyczno-terapeutycznego dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną; brak możliwości realizowania postanowień sądu o umieszczeniu dzieci do 10-go roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej z uwagi na uwarunkowania prawne; brak organizacji pozarządowych w obszarze pieczy zastępczej; niewystarczające wsparcie psychologiczne w stosunku do zgłaszanych potrzeb przez opiekunów zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej. 	<ol style="list-style-type: none"> społeczna obojętność na problemy dzieci wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej; ryzyko niewystarczających środków finansowych na pieczę zastępczą ze środków Miasta Kalisza z przeznaczeniem na świadczenia fakultatywne; uzależnienia od alkoholu, środków psychoaktywnych (w tym dopalaczy) oraz dostępność ww. używek, które stają się coraz częstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej; ustawowa regulacja standardów placówek opiekuńczo – wychowawczych; procesy demograficzne: starzenie się społeczności Kalisza, zmniejszająca się liczba mieszkańców miasta, duża liczba rozwodów; przestępczość wychowanków dyskwalifikująca ich z niektórych form pomocy; niespójność przepisów prawa i trudności w jego interpretacji; sytuacja epidemiologiczna na świecie; ograniczone możliwości zatrudnienia dodatkowych specjalistów pracujących z dzieckiem i rodziną; ryzkowne zachowania dzieci i młodzieży w związku z cybertechnologią i alienacją cyfrową.

Najistotniejszym aspektem dalszego rozwoju lokalnego systemu pieczy zastępczej będą cztery obszary:

- obszar funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej,
- obszar wspierania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- obszar zabezpieczenia miejsc interwencyjnych w pieczy zastępczej,
- obszar podnoszenia kwalifikacji pracowników dla podnoszenia poziomu specjalistycznego wsparcia.

4. CELE I REZULTATY PROGRAMU

Tabela 22 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA KALISZA NA LATA 2022 – 2024

		CEL OGÓLNY		
		Rozwój i wsparcie rodzicielstwa zastępczego na terenie Miasta Kalisza		
CELE SZCZEGÓŁOWE: 1.1 –		WSKAŹNIK:		
		PRODUKT:	REZULTAT:	
1.1	1.1 Promocja rodzicielstwa zastępczego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zintensyfikowane prowadzenie akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego oraz szerzenie jego idei. 2. Cykliczny i systematyczny kolportaż ulotek oraz plakatów na terenie miasta (szkoły, przedszkola, przychodnie, parafie i związki wyznaniowe). 3. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w mediach, stała informacja na stronie internetowej MOPS Kalisz. 4. Organizacja wydarzeń promujących rodzicielstwo zastępcze, w szczególności konferencji, pikników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba artykułów prasowych, promujących zastępcze rodzicielstwo. • Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących zastępcze rodzicielstwo 	MOPS KALISZ
1.2	1.2 Szkolenie i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz szkolenia kadry pomocy społecznej i organizacji systemu pieczy zastępczej w Kaliszu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzących rodzinne domy dziecka. 2. Analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej oraz skierowanie osób spełniających podstawowe kryteria ustawowe na szkolenie. 3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do prowadzenia rodziny zastępczej i/lub rodzinnego domu dziecka oraz dla funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. 4. Zapewnienie szkoleń podnoszących kompetencje opiekunów zastępczych, w tym zapobiegających wypaleniu zawodowemu. 5. Zapewnienie pracownikom MOPS w Kaliszu profesjonalnych i indywidualizowanych szkoleń zawodowych, kursów, innych form podnoszenia kwalifikacji oraz zapewnienie możliwości aktualizowania swoich kwalifikacji zawodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zgłaszających się na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, • Liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób, które je ukończyły, • liczba osób zakwalifikowanych jako rodziny zastępcze, • Liczba pracowników MOPS w Kaliszu, którzy uczestniczyli w szkoleniach zawodowych. 	MOPS KALISZ
1.3.	1.3. Wzmocnienie systemu opieki zastępczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie rejestru danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka oraz przekazywanie go do wiadomości sądu. 2. Współpraca między powiatami w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej. 3. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych z terenu Miasta Kalisza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin zastępczych: zawodowych, niezawodowych, rodzinnych domów dziecka, • Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, • Liczba osób biorących udział w spotkaniach grupy wsparcia. • Liczba spotkań grupy wsparcia, 	MOPS KALISZ

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Organizowanie i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym: psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych. 5. Zapewnienie wsparcia finansowego rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych rodzinom zastępczym porad specjalistycznych, • Liczba osób korzystających z poradnictwa, • Liczba rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, które pobierają świadczenie, • Liczba rodzin zastępczych zawodowych/prowadzących rodzinne domy dziecka, którym wypłacono wynagrodzenia. 	
1.4.	1.4. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, oceny rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji i jakości wykonywanej pracy. 2. Współpraca z sądem i innymi instytucjami w zakresie monitoringu sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba sporządzonych ocen sytuacji dziecka. • Liczba sporządzonych ocen rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka, w tym liczba ocen negatywnych. • Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą, w tym: powrót do rodziny biologicznej, adopcja, piecza instytucjonalna, zmiana rodziny zastępczej, inne. 	MOPS KALISZ
1.5.	1.5. Wspieranie procesu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w rozpoczęciu procesu usamodzielniania (m.in. wyznaczenie opiekuna procesu usamodzielniania, opracowanie Indywidualnego Programu Usamodzielniania); 2. Prowadzenie mieszkania chronionego treningowego dla usamodzielnianych wychowanków; 3. Pomoc w uzyskaniu własnego lokalu mieszkalnego; 4. Zapewnienie wsparcia finansowego (pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie); 5. Udzielanie wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego i doradztwa zawodowego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych indywidualnych programów usamodzielniania. • Ilość osób korzystających z mieszkania chronionego treningowego. • Wydatki zrealizowane na pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie, • Liczba wychowanków objętych pomocą: na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie. • Liczba udzielonych porad wychowankom • Liczba wychowanków korzystających z poradnictwa. 	MOPS KALISZ
1.6.	1.6. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia miejsc interwencyjnych w pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie planu działań zmierzających do utworzenia miejsc interwencyjnych w pieczy zastępczej. 2. Zapewnienie infrastruktury. 	Liczba utworzonych miejsc interwencyjnych na terenie Kalisza	MOPS KALISZ

5. LIMITY ZAWODOWYCH FORM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ DLA MIASTA KALISZA NA LATA 2022 – 2024

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dn. 9 czerwca 2011 o rodzinie i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających m.in. coroczny limit pieczy zastępczej. Poniższe tabele przedstawiają limity tworzenia zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 23 Limit umów na prowadzenie rodzinnych domów dziecka

ROK	2022	2023	2024
	2	2	2

Tabela 24 Limit utworzenia zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczone jest m.in.: 3 dzieci (w tym - w przypadku rodziny zawodowej specjalistycznej, w której może być umieszczone jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

ROK	2022	2023	2024
	3	3	3

6. MONITORING I EWALUACJA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu będzie prowadził regularny monitoring oraz ewaluację w celu pozyskania informacji, czy program jest realizowany oraz czy w wyniku podejmowanych działań realizowane są poszczególne cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024. Podstawą dokonywanej oceny będą gromadzone dane liczbowe, wymienione jako wskaźniki realizacji programu zawarte w rocznych sprawozdaniach sporządzanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Źródłem danych będą również informacje pozyskiwane m.in. z innych instytucji, organizacji pozarządowych, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których umieszczone są dzieci z terenu Miasta Kalisza. Cele i wskaźniki zawarte w programie mogą być modyfikowane w zależności od zebranych danych.

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Poszczególne działania, podejmowane w celu realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024 będą finansowane w ramach budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Na realizację powierzonych zadań, związanych z zapewnieniem dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej oraz zadań związanych z usamodzielnianiem pełnoletnich wychowanków, opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zabezpieczył środki finansowe w budżecie Miasta Kalisza na 2022 rok. W kolejnych latach przewiduje się, że realizacja poszczególnych zadań będzie finansowana z budżetu Miasta Kalisza do wysokości środków, przewidzianych na ten cel w danym roku kalendarzowym. Koszty realizacji Programu mogą ulec zmianie w przypadku pozyskania środków poza budżetowych, zmian wysokości pomocy zarówno dla rodzinnej pieczy jak i osób usamodzielnianych.

ZAKOŃCZENIE

Nalogi rodziców, zaniedbywanie podstawowych obowiązków rodzicielskich, porzucenie dziecka, ale również ciężka choroba uniemożliwiająca opiekę nad dzieckiem, śmierć, pobyt w zakładzie karnym, przemoc - to obecnie najczęstsze problemy społeczne. Trudna sytuacja, w której znajduje się rodzina dotyka najbardziej dziecka. To ono doświadcza skutków kryzysu rodzinnego.

Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć dogodne warunki, najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie od tego na jak długo trafia do innych form pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny.

Niezbędne jest aby na potrzeby dzieci funkcjonowało stabilne, dobrze działające, rozbudowane zaplecze instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.

Duże znaczenie ma wsparcie udzielane funkcjonującym i nowo powstającym rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka czy placówkom. Takie działania stanowią gwarancję bezpiecznego ich funkcjonowania. Osobom potrzebującym dają natomiast poczucie wsparcia i bezpieczeństwa.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024 wyznacza kierunki działań, które zmierzają do wzmocnienia systemu pieczy zastępczej. Nadrzędnym celem wszystkich działań ukazanych w Programie jest zapewnienie dzieciom tymczasowej opieki i wychowania w pieczy zastępczej. Realizacja programu jest działaniem długookresowym, wymagającym zaangażowania i dużej odpowiedzialności ze strony wielu instytucji.

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba rodzin zastępczych, które funkcjonowały w Kaliszu na przestrzeni lat 2019-2021* ...	9
Tabela 2 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Kalisza w latach 2019 - 2021*	9
Tabela 3 Liczba kaliskich rodzinnych domów dziecka i przebywających w nich dzieci w latach 2019-2021*	9
Tabela 4 Dzieci z terenu Kalisza przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w latach 2019 -2021*	10
Tabela 5 Dzieci, które przebywały w rodzinach zastępczych w latach 2019 - 2021* z liczbą dzieci nowo umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczbą dzieci, które ją opuściły	10
Tabela 6 Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza w latach 2019-2021*	11
Tabela 7 Liczba dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą z terenu Kalisza na przestrzeni lat 2019-2021*	11
Tabela 8 Pomoc finansowa udzielona kaliskim rodzinnym domom dziecka w latach 2019-2021* ...	14
Tabela 9 Pomoc finansowa udzielona rodzinom zastępczym na terenie Kalisza w latach 2019-2021*	15
Tabela 10 Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza w latach 2019 – 2021*	15
Tabela 11 Wydatki na świadczenie „Dobry Start” dla dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków w latach 2019 -2020 *	16
Tabela 12 Dodatek wychowawczy dla dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	16
Tabela 13 Napływ dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2019-2021*	18
Tabela 14 Liczba dzieci pochodzących z Kalisza, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2019-2021*	18
Tabela 15 Kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z Kalisza, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2019-2021*	19
Tabela 16 Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021.....	20
Tabela 17 Liczba usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków korzystających z poszczególnych form pomocy w latach 2019-2021*	23
Tabela 18 Wydatki na poszczególne formy pomocy dla usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków** w latach 2019-2021*	23
Tabela 19 Liczba porad specjalistycznych udzielanych rodziną zastępczym i rodzinnym domom dziecka przez psychologów MOPS w Kaliszu w latach 2019-2021*	26
Tabela 20 Liczba rodzin i liczba dzieci obejmowanych wsparciem koordynatora w latach 2019-2021*	27
Tabela 21 Wybrane efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021*	28
Tabela 22 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA KALISZA NA LATA 2022 – 2024	32
Tabela 23 Limit umów na prowadzenie rodzinnych domów dziecka	34
Tabela 24 Limit utworzenia zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczone jest m.in.: 3 dzieci (w tym - w przypadku rodziny zawodowej specjalistycznej, w której może być umieszczone jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności	34

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Populacja – Kalisz w latach 1995-2020 (Źródło: GUS).....	4
Wykres 2 Piramida wieku mieszkańców Kalisza 2020 (Źródło: GUS)	4
Wykres 3 Prognozowana populacja Kalisza w latach 2025-2050 (Źródło: GUS)	4
Wykres 4 Przyrost naturalny w latach 1995-2019 w Kaliszu (Źródło: GUS)	5
Wykres 5 Przyczyny zgonów w Kaliszu w latach 2002-2019 (Źródło: GUS).....	5
Wykres 6 Migracje na pobyt stały w latach 1995-2019 (Źródło: GUS)	6
Wykres 7 Liczba małżeństw zawartych w Kaliszu w latach 1995-2019 (Źródło: GUS)	6
Wykres 8 Małżeństwa i rozwody na 1000 mieszkańców w Kaliszu w latach 2002-2019 (Źródło: GUS)	6
Wykres 9 Formy rodzinnej pieczy zastępczej wg ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	8
Wykres 10 Formy rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza (według stanu na dzień 30.06.2021r.)	8
Wykres 11 Przyczyny umieszczenia dzieci wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza (według stanu na dzień 30.06.2021r.).....	12
Wykres 12 Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza” (według stanu na 30.06.2021r.)	13
Wykres 13 Porównanie poziomu wykształcenia usamodzielniających się wychowanków** (dane za rok 2020)	24

*Przewodniczący
Rady Miasta Kalisza
/.../
Tadeusz Skarżyński*

Uzasadnienie

Stosownie do treści art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierający między innymi diagnozę systemu pieczy zastępczej, cele i kierunki działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w zakresie pieczy zastępczej oraz coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Poprzednio przyjęty Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza przyjęty był na lata 2019 – 2021.

Realizacja działań zawartych w programie na latach 2022-2024 stanowi realizację nałożonych na powiat ustawowych obowiązków dotyczących pieczy zastępczej.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

*Prezydent
Miasta Kalisza
/.../
Krystian Kinastowski*